

'...de sympathieke heldin WP is een aanwinst voor
de Nederlandse thriller...' - TROUW

ZONDE BOK

WP
THRILLER

MARTINE ☮ KAMPHUIS

DE CRIME COMPAGNIE

Proloog

Ik wil niet bang zijn. Het is niet meer zoals vroeger, ik ben zelf niet meer zoals vroeger. Dat zeg ik wel honderd keer tegen mezelf, maar het echt geloven lukt me niet.

Het gaat nu niet om mij. Daar moet ik aan denken. Wat ik nu ga doen, is voor haar.

Hoe laat is het? Op mijn telefoon zie ik dat ik nog tien minuten heb voor de afgesproken tijd. En er is geen bericht, hij heeft niets gestuurd. Wat vrijwel zeker betekent dat hij komt. En hij is altijd op tijd.

Onder een struik met paarse bloemen staat een houten bankje. Een van de planken veert gevaarlijk als ik erop ga zitten. Ik kijk nog een keer op de telefoon. Acht minuten.

‘Het kan zo niet verder,’ begin ik. Mijn stem klinkt fout, voorzichtig, aarzelend. Ik ken hem, als ik zo praat zal hij niet luisteren. ‘Het kan zo niet verder,’ herhaal ik, harder nu. Dat klinkt beter. Als het me lukt die toon vast te houden, zal hij luisteren. ‘Als je niet zelf naar de politie gaat, dan ga ik. Ik weet genoeg...’ Het klinkt goed en even ben ik tevreden, maar dan realiseer ik me dat hij misschien al in de buurt is. Als hij me in mezelf hoort praten, heeft hij meteen door hoe bang ik ben. Voorzichtig sta ik op en ik kijk om me heen. Gelukkig, er is nog niemand te zien. Afgezien van een wit vlindertje dat rondom de paarse bloemen danst is er geen beweging in de tuin.

Ik laat mezelf weer op het bankje vallen en kijk voor de ze-

kerheid mijn berichten nog een keer na, maar er is nog steeds niets. Ik had verwacht dat zij allang gebeld zou hebben. Ik wilde haar vóór vandaag spreken. Als ik haar al iets verteld had, zou ik niet meer terug kunnen. Dan zou ik door moeten zetten, wat hij ook uit de kast zou trekken. Vlug zet ik het geluid van de telefoon uit, je zal zien dat ze uitgerekend nu belt, wanneer ik niet kan praten.

Uit de richting van het huis komt een geluid dat ik niet kan thuisbrengen. Hij zal daar niet vandaan komen, het zijn rijtjeshuizen, hij kan nergens tussendoor. Is een van de burens thuis? Voor zover ik weet werken die allemaal, daarom heb ik deze plek gekozen. Als ik opsta om te kijken of ik iets zie, vliegt de vlinder vlak langs mijn hoofd en daar schrik ik zo van dat ik op mijn tong moet bijten om niet te gillen. Mijn benen voelen alsof ze het ieder moment kunnen begeven. Met mijn hand op de rugleuning van het bankje kijk ik naar de huizen en zie dat bij de burens een raam een stukje openstaat. Zouden die toch thuis zijn? Nee, er is niets of niemand te zien.

Als ik me omdraai en weer wil gaan zitten, staat er opeens iemand vlakbij. ‘Hallo,’ zegt hij vriendelijk, maar zijn ogen zijn koud.

‘Hallo,’ zeg ik, met mijn foute, bange stem. Ik ga rechterop staan maar dat is een vergissing, want daardoor valt het nog meer op dat ik tril. ‘Wie bent u?’ vraag ik. ‘Waar is...’

De man valt me in de rede. ‘Goede plek heb je uitgekozen,’ zegt hij. ‘Ik had al begrepen dat je nogal slim bent.’

‘Ik praat niet met u,’ zeg ik en ik begin te lopen. ‘Ik praat alleen met...’

De man pakt mijn arm vast. ‘Je hoeft niet te praten,’ zegt hij. ‘Sterker nog, het is juist de bedoeling dat je niet praat.’

Ik tril nu over mijn hele lijf, zo erg dat ik bang ben dat ik zal vallen. ‘Ik heb al gepraat,’ zeg ik. Mijn stem klinkt veel hoger dan anders. ‘Ik heb gebeld. Met een psychologe,’ voeg ik eraan toe.

‘O ja?’ vraagt de man. Hij kijkt me geamuseerd aan, zijn wenk-

brauwen opgetrokken. ‘Vertel, wanneer was dat?’ Ondertussen steekt hij zijn vrije hand in zijn jaszak.

Een overbekend gevoel van doem overspoelt me. Dan denk ik aan haar. Ik mag niet opgeven. ‘Gggisteren...’ begin ik.

‘Gggisteren?’ doet de man spottend.

Opeens bedenk ik dat ik kan proberen 112 te bellen. Als ik de man aan de praat kan houden, lukt dat misschien. ‘Ja, gisteren,’ zeg ik. Gelukkig klinkt mijn stem nu iets vaster. Ondertussen probeer ik zo onopvallend mogelijk mijn hand in mijn broekzak te steken. ‘We hebben heel lang gepraat. Ze weet alles.’ Terwijl ik praat, dringt tot me door dat mijn telefoon niet in mijn zak zit.

De man glimlacht. ‘Laat ik nou heel zeker weten dat jij niet met die psychologe gebeld hebt,’ zegt hij. Hij haalt zijn hand uit zijn jaszak. Licht weerkaatst op iets wat hij vasthoudt. Als de hand omhoog beweegt, zie ik het lemmet van een mes flonkeren in de zon.

‘Jullie komen er niet mee weg!’ zeg ik.

‘Als ik jou was, zou ik me eerder zorgen maken of je zelf wegkomt,’ antwoordt hij en dan flitst het mes op me af, ik kan niets anders doen dan kijken hoe het dichterbij komt. Op mijn borst verschijnt een rode vlek en ergens weet ik dat ik pijn moet hebben maar vreemd genoeg voel ik dat niet. Ik zak naar de grond, mijn gezicht gaat vlak langs de paarse bloemen, langs het bankje waar mijn telefoon op ligt en dan raakt mijn wang het zachte, koele gras. Tussen de groene sprietten door zie ik een zwarte sportschoen en dan zie ik de witte vlinder die even verderop bij een laaghangende paarse bloem danst, als om een laatste groet te brengen.

Dinsdag 12 april

‘Mevrouw Nooitgedagt.’ WP stak haar hand uit naar de vrouw aan de andere kant van de tafel. Ze zag er een stuk ouder uit dan de tweeënveertig die ze volgens de papieren zou zijn. Haar gezicht was grauw, haar donkerblonde haren vettig en haar nagels waren afgekloven.

Zinnen uit de proces-verbalen van de politie die ze de dag ervoor had doorgenomen flitsten door WP’s hoofd. Onwelkome beelden van de dingen die deze morsige vrouw gedaan moest hebben drongen zich aan haar op. WP probeerde ze weg te duwen, wat maar half lukte.

De vrouw reageerde ondertussen op geen enkele manier, ze staarde voor zich uit, haar ogen gericht op het tafelblad. WP’s hand hing doelloos tussen hen in. ‘Mevrouw Nooitgedagt?’ herhaalde ze terwijl ze haar hand terugtrok. Weer kwam er geen reactie.

WP ging zitten, haalde haar blocnote tevoorschijn en legde dat voor zich neer. ‘Als het goed is, weet u waarom we hier samen zitten?’

Op de gang klonken stemmen, een sleutelbos rinkelde, in de verte lachte iemand op een overdreven manier. Binnen in de kamer bleef het stil. De vrouw zat met haar rug naar het raam, dat dringend gezeemd moest worden. De tralies erachter maakten duidelijk dat mensen hier niet voor hun plezier waren.

WP onderdrukte een gevoel van irritatie. ‘Ik kan me voorstellen

dat de situatie voor u ongemakkelijk is,' zei ze. 'De onderwerpen waar we over moeten praten zijn niet prettig en u kent mij niet...'

De vrouw tuurde onbewogen naar de tafel. Onrust – gevoed vanuit irritatie of onzekerheid – nam bezit van WP. 'Zoiets is natuurlijk heel persoonlijk,' zei ze. 'Ik begrijp ook best dat u ertegen opziet om te praten over de dingen die u gedaan hebt. Over uw gevoelens en motieven.'

Had het mens haar schouders een beetje opgetrokken? Ze leek kwetsbaarder, het was alsof ze probeerde in haar verwassen trui te verdwijnen. De stilte die tussen hen in hing beloofde niets goeds.

WP betrapte zich erop dat ze haar adem inhield. Ze ademde in en probeerde vervolgens haar ademhaling af te stemmen op die van de vrouw, iets wat haar eerste supervisor haar ooit had aangeraden als manier om contact te maken wanneer dat met woorden niet lukte.

Het werkte niet, ze had het kunnen weten. Aan die supervisor had ze nooit iets gehad. Haar ergernis groeide. Als het zo doorging, kwam er nooit een goed rapport, dan kreeg ze geen letter op papier.

'Uit het feit dat u naar deze kamer gekomen bent, leid ik af dat u bereid bent mee te werken aan het onderzoek,' zei ze. 'Misschien is het goed dat ik uitleg wat het inhoudt, zodat u weet wat u van mij kunt verwachten.'

Geen reactie, alleen de nauwelijks zichtbare beweging van de borstkas.

'Naar ik heb begrepen, heeft u een volledige bekentenis afgelegd. Het doel van dit onderzoek is te begrijpen hoe u tot de daden die u ten laste zijn gelegd bent gekomen. En ook om helder te krijgen of er een samenhang is tussen die daden en mogelijke problemen met uw geestelijke gezondheid. De rechter heeft dat nodig om te kunnen beoordelen of uw daden u aangerekend kunnen worden. Het zou kunnen dat hij tot de slotsom komt dat u niet, of verminderd toerekeningsvatbaar bent.'

Er gebeurde iets in de ogen van de vrouw. Het was er maar even, een flits van helderheid, van berekening misschien? WP moest opletten dat ze het mens niet op het idee bracht om psychische klachten voor te wenden om op die manier haar straf te ontlopen.

Weer dacht ze aan datgene wat ze in het politiedossier gelezen had. Ze had het 's avonds doorgenomen en natuurlijk had ze er vervolgens de hele nacht van wakker gelegen. De inhoud van het dossier was zo walgelijk dat het ondenkbaar was dat dit mens niet gestraft zou worden.

WP keek de vrouw strak aan. 'Ik zal u vragen stellen over uw jeugd, over het gezin waarin u opgroeide, dingen die u hebt meegemaakt...' zei ze. De vrouw had haar ogen weer neergeslagen. 'Ik zal met u spreken over teleurstellingen die u in uw leven gehad hebt, dingen waarvan u wenste dat ze anders gelopen waren. Ik zal u vragen stellen over uw gedachten en uw gevoelens...'

Terwijl ze praatte, vroeg WP zich af of het mens ooit met haar ogen knipperde. Ze kreeg de neiging om met haar platte hand hard op de tafel te slaan. Het zou zo heerlijk zijn er gewoon aan toe te geven.

Ze deed het niet. Dat was in ieder geval iets. Nog niet zo lang geleden zou ze het misschien wel gedaan hebben.

'Ik zal u vragen naar de dromen die u ooit gehad hebt en naar datgene waar u op dit moment op hoopt. Ook zal ik u een aantal tests afnemen, onder andere om uw persoonlijkheid en uw intelligentie in kaart te brengen.'

Ja, ze knipperde met haar ogen, het ging zo snel dat WP het bijna gemist had. Het veranderde niets, de vrouw staaarde nog steeds naar de tafel, alsof er niemand tegenover haar zat, niemand tegen haar sprak.

De neiging om op tafel te slaan was er weer, zo mogelijk nog sterker. WP had ontzettend veel moeite moeten doen om voor elkaar te krijgen dat ze deze rapportage kon doen. Ze werkte als gz-psychologe in opleiding op een polikliniek waar haar spreek-

uur vaak al weken van tevoren vol zat. Er moesten allerlei afspraken verzet worden om de komende weken regelmatig dagen of dagdelen aan het project te kunnen werken. De secretaresses mopperden op het extra werk en haar baas had haar een moeilijk te verteren preek gegeven over het nakomen van verplichtingen.

Ze wilde het doen, ze wilde het goed doen. Dat wilde ze zo graag dat ze het er allemaal voor over had. Maar als het mens zo doorging, was het allemaal voor niets. Dan kreeg ze nog geen half A4'tje vol geschreven, laat staan een heel rapport.

'Ik zal u vragen naar uw seksuele behoeften, naar uw verlangens, uw fantasieën, de dingen waar u zich voor schaamt, waar u misschien van walgt...' WP hoorde haar eigen stem. Ze kende zichzelf goed genoeg om de agressie die schuilging achter de kalm uitgesproken woorden te herkennen. Ze voelde vanuit haar nek een zeurende hoofdpijn opkomen.

Verdorie, ze had gedacht dat dit een interessante klus zou zijn! Ze had zich erop verheugd omdat het nieuw was, iets totaal anders dan het werk op de polikliniek. Boven alles vond ze het leuk om aan een nieuw project te beginnen samen met mevrouw Baruch, de eerste supervisor voor wie ze respect had. Ze wilde dat mevrouw Baruch trots op haar zou zijn, haar misschien nog een keer zou vragen voor zo'n speciale klus.

'Zullen we toch proberen vandaag een begin te maken?' stelde ze tegen beter weten in voor. Ze probeerde vriendelijk en uitnodigend te klinken, maar dat lukte niet helemaal. 'Wilt u me vertellen over uw kindertijd? Een fijne herinnering misschien?'

Doodse stilte.

Gefrustreerd schoof WP haar blocnote terug in haar tas en ging staan. 'Kennelijk is het voor nu te moeilijk. We hebben elkaar in ieder geval ontmoet, hopelijk maakt dat de volgende keer voor u iets gemakkelijker.' Ze bladerde in haar agenda. 'Donderdag kom ik voor ons tweede gesprek. Om tien uur.'

Ze schoof haar stoel terug onder de tafel, iets te hard, waardoor de rugleuning tegen het tafelblad knalde. De vrouw dook in el-

kaar, alsof ze een klap had gekregen en zich opmaakte om een volgende te incasseren.

Even was het bevredigend om te weten dat ze dit tergende wesen, deze vrouw die niet mee wilde werken, dit onmens dat zoveel kwaad had aangericht, had laten schrikken. Maar tegen de tijd dat ze in haar autootje stapte en de tas met daarin het onbeschreven blocnote op de achterbank gooide, was van dat gevoel niets over. Wat overbleef was het vermoeiende vooruitzicht hier over een paar dagen terug te moeten komen en dan misschien weer niets voor elkaar te krijgen, waardoor ze uiteindelijk haar supervisor teleur zou moeten stellen.

Woensdag 13 april

‘Weigert ze mee te werken?’ Hans keek ernstig, maar iets in zijn stem suggereerde leedvermaak.

Hij had haar geappt net voordat ze van haar werk vertrok, met de vraag of ze zin had samen iets te gaan drinken. Dat deed hij af en toe en zoals altijd ging WP graag op zijn uitnodiging in. Op weg naar huis fietste ze vlak langs het politiebureau, waar ze hem dan buiten opwachtte. Van daaruit liepen ze samen naar het Ledig Erf, waar ze altijd in dezelfde kroeg gingen zitten. In gedachten noemde WP het hun stamkroeg, maar hardop durfde ze dat niet te zeggen. Het zou een vastigheid suggereren die er nog niet was. Het was altijd leuk als ze samen waren, toch kwamen Hans en zij op de een of andere manier niet verder dan deze terloopse ontmoetingen op de grens tussen middag en avond, tussen werk en vrije tijd. Hans vond het leuk om haar te zien, zoveel was duidelijk. Maar dat was dan ook meteen het enige wat duidelijk was.

Hans was rechercheur, ze hadden elkaar twee jaar geleden leren kennen toen een cliënte van WP betrokken was geweest bij een moordzaak en nadien waren ze om elkaar heen blijven draaien. Sinds WP weer vrijgezel was, zagen ze elkaar vaker. Eerst dacht ze dat de onregelmatigheid van Hans' werk er de oorzaak van was dat de afspraken altijd op het laatste moment gepland werden, maar dat was niet zo. Ze had een paar keer meegemaakt dat Hans het helemaal niet druk had, dat de criminelen zich gedeisd leken te houden en hij klaagde dat het werk saai dreigde te wor-

den. Maar ook in die perioden bleven hun afspraakjes hetzelfde, bijna toevallig, alsof iedere suggestie dat er meer achter zat vermeden moest worden.

WP vond het lastig dat ze niet precies wist wat hij van haar wilde en had zich herhaaldelijk voorgenomen om als hij appte te zeggen dat ze geen tijd had. *Playing hard to get* was ongetwijfeld de beste manier om duidelijkheid af te dwingen. Ze kon het niet, elke keer belandde ze toch weer met hem in het café. Honderd procent beschikbaar, dat was ze. Hij hoefde het maar te vragen en ze kwam, haar donkere haren gekamd, haar make-up bijgewerkt, een glimlach op haar gezicht.

Nu haalde ze bozig haar schouders op. ‘Ze zegt niets. Maar ze zat wel in het kamertje terwijl ze wist waarvoor ik kwam.’

‘Dat is ook wat. Je eerste rapportage en dan zegt zo’n mens geen woord.’ Een vage glimlach vormde zich om zijn mond en maakte zijn leedvermaak zichtbaar. Hij zag er daardoor verdorie nog aantrekkelijker uit dan hij met zijn blonde krullen en jongensachtige uitstraling al was.

‘Lach maar,’ zei WP. ‘Wacht maar, als jij binnenkort een zaak niet rond krijgt, zal ik je aan dit moment herinneren.’

‘Lieve WP, als ik van slag zou raken omdat een zaak vastliep, dan was ik denk ik jaren geleden met een grote boog van de Dom gesprongen!’ Hans’ ogen twinkelden nog steeds. ‘Dat neemt niet weg dat je een punt hebt. Sorry, het is niet mooi van me. Het is alleen... je bent er zo op gebrand het goed te doen, dat ik eerlijk gezegd dacht dat je je rapport al half af zou hebben.’

‘Waarom vind je het vermakelijk dat iemand iets graag goed wil doen en dat dat niet meteen lukt?’ vroeg WP korzelig.

‘Sorry. Ik gun je alle goeds, dat weet je toch?’

WP wilde hem een stomp geven, maar hij pakte haar pols vast. Hield hij die net iets langer vast dan nodig was om af te weren, of verbeeldde ze zich dat maar?

‘Even serieus,’ zei hij. ‘Heb je eraan gedacht dat het een strategie van haar kan zijn?’

‘Een strategie?’

Hij knikte. ‘Niet meewerken, om te voorkomen dat ze tbs krijgt? Gezien de delicten die ze gepleegd heeft is de kans daarop groot. En als ze is zoals de meeste criminelen, dan is ze daar doodsbang voor. Meestal willen ze liever een gewone gevangenisstraf.’

‘Ze wil toerekeningsvatbaar verklaard worden? Het is toch juist mooi als je niet honderd procent schuldig bevonden wordt?’

‘Nee, de meeste verdachten vinden het juist vreselijk als dat gebeurt. Als je toerekeningsvatbaar bent, krijg je een gevangenisstraf. Dat is duidelijk, je weet dan precies waar je aan toe bent. Je weet wat er bij goed gedrag van af gaat en je weet precies wat dat goede gedrag inhoudt. Als je in een tbs-kliniek belandt, is dat allemaal veel onzekerder. Alles wat je doet en zegt wordt bekeken, geanalyseerd, geïnterpreteerd. Overal wordt iets achter gezocht. Zelfs als je alles doet wat er van je verwacht wordt, loop je het risico dat ze dat “sociaal wenselijk” noemen en voor je het weet geeft de rechter je er nog een paar jaar bij.’

‘Die onzekerheid is natuurlijk niet fijn,’ zei WP.

‘Precies,’ antwoordde Hans. ‘Daarbij ben je in de tbs overgeleverd aan psychologen en psychiaters. En hoe aardig die soms ook zijn, dat is niet iets wat de meeste criminelen ambiëren. Want als die geitenwollen jongens en meisjes denken dat je nog gevaarlijk bent, kunnen ze de rechter vragen je eindeloos in de kliniek te laten blijven.’

‘Zou die vrouw dat allemaal weten?’ vroeg WP.

Hans haalde zijn schouders op. ‘Ik weet het niet. Maar het kan. Zeker bij dit soort delicten zijn er vaak contacten tussen plegers. Die opereren zelden alleen. Het kan zijn dat ze op die manier gewaarschuwd is voor tbs.’

‘Er zijn helemaal geen aanwijzingen dat ze contacten had met andere... met andere plegers,’ zei WP.

‘Geloof me, WP, als er één categorie delinquenten is die elkaar weet te vinden, dan is dat de hare. En juist bij hen wordt een tbs-

maatregel vaak verlengd, omdat het risico op recidive groot is.'

Daar had Hans gelijk in, wist WP. Ze had de afgelopen weken koortsachtig allerlei forensisch-psychiatrische boeken doorge- werkt en daarbij had ze ontdekt dat moordenaars grappig ge- noeg tot de minst gevaarlijke plegers behoorden, de zeldzame seriemoordenaar daargelaten. De kans op herhaling was bij hen kleiner dan bij zedendelinquenten en brandstichters.

'Longstayafdelingen van tbs-klinieken zitten vol met haar soort,' vervolgde Hans. Hij tilde zijn bierglas op en grijnsde te- vreden. 'Onder andere een paar waarvan ik de zaak keurig rond heb gekregen.'

'Als dat mens weigert mee te werken omdat ze een tbs wil voor- komen, kan ik op mijn hoofd gaan staan en dan wordt het nog niks met die rapportage.'

'Dat ligt eraan,' zei Hans. 'Soms wordt er toch een tbs opgelegd. Je kunt alleen geen volledig rapport afleveren. Je moet het dan doen met de documenten over eerdere hulpverlening en met je observaties.' Hij klonk serieus, het volgende moment twinkelde er weer iets. 'Zie het als een extra uitdaging,' zei hij.

WP nam de laatste slok van haar wijn en zette haar glas net iets harder neer dan haar bedoeling was. 'Ik ga eten koken,' zei ze. Ze haalde haar portemonnee tevoorschijn.

Hans stak zijn hand op. 'Laat mij,' zei hij. 'Ik heb wat goed te maken.'

De irritatie was op slag weg. WP hield haar hoofd schuin. 'On- der één voorwaarde,' zei ze.

'En dat is?'

Ze aarzelde. Als ze gedurfd had, had ze hem nu gekust. Speels op zijn wang, of op zijn mond. Of ergens halverwege, zodat hij degene zou zijn die aan motieven zou twijfelen. 'Dat we snel in de herkansing gaan,' zei ze. 'En dat jij dan het hele gesprek bloed- serieus bent.'

*

Onderweg stopte WP bij de Albert Heijn aan de Twijnstraat om een kant-en-klare maaltijd te kopen. Ze baalde dat ze alleen zou eten. Waarom had ze niet gevraagd of Hans meeging?

Om te bewijzen dat ze het in haar eentje prima naar haar zin zou hebben, begon ze de ingrediënten voor een bewerkelijke lasagne te verzamelen. Halverwege bedacht ze dat ze geen zin had om pas over anderhalf uur te eten.

Ze legde alles weer terug en haalde een pizza uit de koeling. Toen ze die afgerekend had en naar buiten wilde gaan, zag ze Hans voorbijlopen, zijn telefoon aan zijn oor. Ze wilde hem nu niet tegenkomen. Ze wilde hem al helemaal niet tegenkomen terwijl hij met iemand anders in een telefoongesprek verwickeld was. Twee meisjes liepen langs haar heen, de glazen deuren gleden open.

‘Dat klinkt goed,’ zei Hans. Geruisloos schoven de deuren weer tegen elkaar en WP zag zichzelf als bevroren staan – de lange donkere haren waar ze trots op was, haar rode jas met het strakgetrokken ceintuur. Ze was duidelijk niet meer piepjong, toch schatten de meeste mensen haar jonger dan de zesendertig jaar die ze inmiddels telde.

Hans had haar niet gezien, hij ging op in zijn telefoongesprek. Betekende dat iets? Het liefst was ze hem achternagegaan, om het te vragen, of om in ieder geval te horen wat hij verder nog zei. Wát klonk goed? Een maaltijd die thuis op hem wachtte of een afspraak om later vanavond bij iemand langs te gaan?

WP moest zichzelf dwingen om de andere kant op te lopen, naar haar fiets. Toen ze even later over de gracht reed was Hans nergens meer te zien. Was hij nu ergens binnen, bij diegene met wie hij praatte? En als dat zo was, waarom ging hij dan in vredesnaam van tevoren iets met haar drinken, met haar flirten, een spelletje met haar spelen?

Geïrriteerd fietste ze naar huis, waar ze de pizza in de oven schoof en er even later mee achter haar laptop ging zitten. Bezigt zijn met haar werk was de meest beproefde strategie om met

moeilijke gevoelens om te gaan. Vroeger vond ze dat zwak van zichzelf, tegenwoordig was ze milder. Het was niet verkeerd om de onrust van het leven te bestrijden en al helemaal niet wanneer je dat deed met bezigheden die iets op zouden kunnen leveren.

Hans had gelijk, ontdekte ze na een paar minuten googelen. Zowel wat betreft het feit dat sommige delinquenten er alles aan deden om te voorkomen dat ze verminderd toerekeningsvatbaar verklaard werden, alsook wat betreft de tbs-veroordelingen bij mensen die weigerden mee te werken aan een onderzoek naar hun psychische toestand. Het meest beruchte voorbeeld van dat laatste was het monster dat zich in Amsterdam in een crèche aan een reeks heel jonge kinderen vergrepen had.

Als mevrouw Nooitgedagt inderdaad de dingen gedaan had die ze bekend had, dan kon het bijna niet anders of ze had die zaak nauwlettend gevolgd. WP voelde een rilling over haar rug lopen. Voor het eerst vroeg ze zich af waarom ze zich in vredesnaam vrijwillig in deze materie begeven had. Het antwoord op die vraag wist ze niet precies. Wat ze wel wist, was dat ze er tot het bittere einde mee door zou gaan.

Ze las verder. Als iemand weigerde in gesprek te gaan met de psycholoog of psychiater die hen kwam onderzoeken, moest dat gerespecteerd worden. De wet stond niet toe dat een verdachte gedwongen werd mee te werken aan zijn eigen veroordeling.

Toch was er een grijs gebied. De gedragsdeskundigen die het onderzoek uitvoerden mochten de verdachte wel observeren. Ze konden ook pogingen doen om hem tot gesprekken te verleiden, soms leverde het aansnijden van ogenschijnlijk irrelevante onderwerpen toch bruikbaar materiaal op. Er waren gevallen waarbij ze op die manier toch voldoende indrukken en informatie konden verzamelen om uitspraken te kunnen doen over de geestestoestand van de verdachte.

WP klapte haar laptop dicht. Bij haar volgende bezoek aan mevrouw Nooitgedagt zou ze poeslief zijn. Via voorzichtige, omtrekkende bewegingen zou ze proberen zo veel mogelijk te weten

te komen. Als het ook maar enigszins mogelijk was, zou ze een goed rapport afleveren. Ze wilde bewijzen dat ze het kon. Aan zichzelf. Aan haar supervisor, mevrouw Baruch. En als ze eerlijk was toch ook aan Hans.